

TRANSITIE NAAR TWEEDE GENERATIE EUROCODES: WAAR STAAN WE NU?

De Eurocodes vormen al jaren de technische ruggengraat van de constructieve veiligheid van bouwwerken in Nederland en Europa. Momenteel vindt de grootste herziening plaats sinds hun introductie: de overgang naar de 'second generation' Eurocodes. Als nationaal normalisatie-instituut geeft NEN inzicht in de stand van zaken, de belangrijkste wijzigingen en de betekenis voor de dagelijkse toetsingspraktijk van de nieuwe Eurocodes.

TEKST DANIELLE VAN HAASTEREN EN MIRJAM VAN DER GUGTEN

De eerste generatie Eurocodes kwam tussen 2003 en 2007 beschikbaar. Er is inmiddels twintig jaar ervaring mee opgedaan, maar er zijn ook veranderde technische inzichten gesignaleerd. Een programmatische aanpak voor een herziening was nodig om het systeem van normen te actualiseren.

Die herziening richt zich op drie vlakken: gebruiksvriendelijkheid, nieuwe marktontwikkelingen en harmonisatie tussen Europese lidstaten. Gebruiksvriendelijkheid verbetert door een vermindering van het aantal alternatieve regels en een logischer structuur. Nieuwe marktontwikkelingen die worden geïntegreerd zijn onder meer moderne materialen, zoals constructief glas en vezelversterkte kunststoffen (momenteel nog in ontwikkeling binnen CEN/TC 250 Structural Eurocodes), en nieuwe methodieken. Tot slot worden de verschillen tussen de Nationale Bijlagen verkleind door het vastleggen van zo veel mogelijk Europese waarden voor parameters in de Eurocodes. Dat vergroot de uitwisselbaarheid van kennis en ontwerpen binnen Europa. Een Nationale Bijlage is een landspecifiek document dat bij een Eurocode hoort. Dit document legt de keuzes vast die Nederland heeft gemaakt voor parameters die Europees niet zijn vastgesteld. Denk aan bepaalde veiligheidsklassen of belastingwaarden.

DE ROADMAP: WANNEER GEBEURT WAT?

De publicatie van de nieuwe normen is een gefaseerd proces. Uiterlijk 30 september 2027 moeten alle nationale normalisatie-instituten alle 65 losse delen van de tweede generatie Eurocodes hebben gepubliceerd. Om de bouwsector goed voor te bereiden, publiceert NEN de tweede generatie Eurocodes al eerder. Dat gebeurt via publicatiemomenten in april en oktober in de jaren voorafgaand aan deze datum in 2027, zodra de Eurocodes vanuit Europa beschikbaar komen. Inmiddels zijn de meeste Eurocodes al gepubliceerd door NEN.

Op het moment dat een nieuwe norm wordt gepubliceerd, wordt de vorige versie ingetrokken. Intrekken is een administratieve term en betekent dat de eerste generatie niet meer wordt onderhouden: er volgen geen wijzigingen, aanvullingen of nieuwe Nationale Bijlagen meer. De oude versie van de Eurocodes blijft publiekrechtelijk van toepassing tot de nieuwe versie wordt aangewezen via de Omgevingsregeling. Alle versies blijven bovendien verkrijgbaar bij NEN.

BELANGRIJKSTE STRUCTURELE WIJZIGINGEN

Voor bouwprofessionals zijn de volgende inhoudelijke verschuivingen van belang. Waar de huidige Eurocodes primair op nieuwbouw focussen, krijgt de tweede generatie ook regels voor de beoordeling van bestaande constructies. Dit sluit aan op de Nederlandse NEN 8700-serie, die in de praktijk al veel

wordt gebruikt bij de beoordeling van bestaande bouw en voor verbouwsituaties. De eisen voor het voorkomen van voortschrijdende instorting worden explicieter omschreven in NEN-EN 1990. NEN-EN 1991-1-7 is duidelijker over buitengewone belastingen en regels voor trekbanden en kritische elementen. Verder worden de belastingen voor wind, sneeuw en thermische invloeden geactualiseerd op basis van de nieuwste meteorologische data.

WAT BETEKENT DIT IN DE PRAKTIJK?

Voor iedereen die beroepsmatig werkt op het gebied van constructieve veiligheid, zoals hoofdaannemers, adviseurs, bevoegd gezag, constructeurs en opdrachtgevers, is het belangrijk om de overgang goed te volgen. De bouwregelgeving is (nog) niet veranderd. Niet NEN, maar de overheid gaat over de bouwregelgeving. Of en wanneer een bepaalde norm wettelijk van kracht is, is aan de overheid. Het is daarom belangrijk om altijd zelf te controleren welke versie van een norm vanuit de bouwregelgeving is aangewezen. Een norm kan de status 'ingetrokken' hebben en toch nog wettelijk van kracht zijn.

CONCLUSIE

De transitie naar de tweede generatie Eurocodes is geen revolutie, maar een gecontroleerde evolutie. Voor de bouwprofessional betekent dit een periode van dubbele focus: werken binnen de huidige wettelijke kaders, terwijl de voorbereiding op werken met de nieuwe normen met nieuwe mogelijkheden al kan beginnen. ■

OVER DE AUTEURS

DANIELLE VAN HAASTEREN EN MIRJAM VAN DER GUGTEN ZIJN PROJECTLEIDER EUROCODES BIJ NEN.